

Pan Kazisvět, úžasný prodejce aut

Matyldini rodiče vlastnili docela pěkný dům se třemi ložnicemi nahore, dole byla jídelna, obývací pokoj a kuchyň. Její otec prodával ojetá auta a vypadalo to, že si vede velmi dobře. „Piliny,“ říkával pyšně, „sou jedno z mých tajemství úspěchu. A nic mě to nestojí. Dostáváte vám je z pily zadarmo.“

„Na, co je používáš?“ vyzvídala Matylda.

„Ha!“ usmál se otec. „To bys chtěla vědět.“

„Nechápu, jak ti piliny dokážou pomoci při prodeji ojetých aut, tati.“

„To proto, že si malá omezená hlupačka,“ odpovéděl otec. Nikdy nemluvil vybraně, ale Matylda na to byla zvyklá. Taký věděla, že se rád vychloubá a směle ho k tomu ponoukala.

„To musíš být moc chytrý, abys našel využití pro něco, co nic nestojí,“ řekla. „Škoda že to taky neumím.“

„Ty bys to nedokázala,“ řekl otec. „Jsi příliš hloupá. Ale nevíš mi prozradit to tady mladýmu Milkovi, počítám, že jednou bude pracovat se mnou.“ Matyldu ignoroval a obrátil se na syna: „Dycky mě potěší koupit auto, který-

mu nějakej hlupák nabourá řízení tak moc, že je úplně rozbitý a rachotí jak blázen. Dostanu to levně. Pak všechno, co udělám, je, že v převodovce smíchám hodně pilin s naftou a běží to jak hodinky.“

„Jak dlouho to tak běží, než to znovu začne rachotit?“ zeptala se ho Matylda.

„Dost dlouho na to, aby se kupce dostal hodně daleko,“ řekl otec s úšklebkem. „Nějakých sto mil.“

„Ale to je nepoctivé, tati,“ prohodila Matylda. „To je podvod.“

„Nikdo nikdy nezbohatl tím, že byl poctivý,“ odpovéděl otec. „Zákazníci sou tu proto, aby byli šizený.“

Pan Kazisvět vypadal jako potkan, byl malý, přední zuby mu vychývaly pod tenkým krysím knírem. S oblibou nosil saka s velkými světlými barevnými kostkami a honosil se kravata-mi, které byly obvykle žluté nebo světle zelené. „Tak si například vezmeme počet ujetých mil,“ pokračoval. „Každej, kdo si kupuje ojetý auto, chce nejdřív vědět, kolik má najeto mil. Jasný?“

„Jasný,“ odpovéděl syn.

„Takže koupím nějakej starej střep, kterej má najeto kolem stopadesáti tisíc mil. Ten dostanu levně. Ale nikdo si ho nekoupí s tolika ujetýma mílema, že jo? A dneska nemůžete jen tak vytáhnout tachometr a našvindlovat čísla, jak se to dělávalo před deseti lety. Je to

tam vestavěný, a tak není možný s tím manipulovat, pokud nejsi setsakramentskeji hodiňář nebo tak něco. Tak co udělám? Použiju mozek, hošánku, to udělám.

„Jak?“ zeptal se Michal fascinovaně. Zdálo se, že zdědil otcův sklon k darebáctví.

„Posadím se a řeknu si, jak můžu změnit počet najetejch mil ze stopadesáti tisíc na pouhých deset tisíc, aniž bych rozebral tachometr na kousky? No, kdybych s autem jel do zadu dost dlouho, dýl než je obvyklý, tak by se to podařilo. Čísla by naskakovaly pozpátku, že jo? Ale kdo bude couvat s nějakým zatraceným autem tisíce mil? To se nedá!“

„Samozřejmě, to nemůžeš,“ přitakal malý Michal.

„Tak potrápím svou hlavu,“ řekl otec. „Použiju svůj mozek. Když máš tak vynikající mozek, jako mám já, musíš ho použít. A na jedinou mám řešení. Řeknu ti, cítil jsem se jako ten chlápek, když objevil penicilín. Heuréka! vykřikl jsem. Mám to!“

„Cos udělal, tati?“

„Tachometr,“ vysvětloval pan Kazisvět, „je poháněný káblem napojeným na jedno přední kolo. Takže sem nejdřív odpojil kábl v místě, kde je připojen na přední kolo. Potom sem vzal jednu z těch vysokorychlostních vrtaček a napojil ji na konec káblu tak, že když se vrtačka otáčela, otáčela tachometr zpátky. Pochopil mě? Sleduješ mě?“

„Ano, tati.“

„Tyhle vrtačky běží ohromně rychle,“ řekl otec, „takže když jsem ji zapojil, počet mil se točil zpátky fantastickou rychlostí. Dokážu s tou vysokorychlostní vrtačkou odečíst z číselníku padesát tisíc mil za pár minut. A když skončím, má to auto najeto jen deset tisíc a je připravený na prodej. Je skoro nové, říkám zákazníkovi. Nemá ani deset táců. Patřilo staré paní, která ho užívala jen jednou týdně na nákupy.“

„Ty opravdu dokážeš odečíst míle elektrickou vrtačkou?“ zeptal se Michal.

„Říkám ti obchodní tajemství,“ řekl otec.

„Tak to nevyžvaň nikomu jinému. Nechceš, abych skončil ve vězení, že ne?“

„Neřeknu to živé duši,“ odpověděl chlapec.

„Udělalš to na hodně autech, tati?“

„Každický auto, který projde mýma rukama, dostane tuhle léčbu,“ řekl otec. „Než je nabídnu k prodeji, mají všechny sražený počet mil pod deset táců. A představ si, že sem to celý vymyslel sám,“ dodal hrdě. „To ze mě dělá továrnu na peníze.“

Matylda, která pozorně poslouchala, řekla:

„Ale tati, to je ještě víc nečestné než ty piliny. To je odporné. Podvádíš lidi, kteří ti věří.“

„Když se ti to nelíbí, tak nejez jídlo z našeho stolu,“ řekl otec. „Je nakoupený ze zisku.“

„Jsou to nepoctivé peníze,“ odpověděla Matylda. „Nenávídím je.“

Na otcově tváři se objevily dvě rudé skvrny. „Kdo si, hernajs, myslíš, že si,“ křičel, „ar-cibiskup canterburský nebo co, že mi tu ká-žeš o poctivosti? Seš jenom hloupej drzoun, kterej nemá ani páru, o čem mluví!“

„Správně, Harry,“ souhlasila matka. A Matyldě řekla: „Ty máš ale odvalu takhle mluvit s otcem. Teď drž tu svou protivnou pusku zavřenou, abysme se všichni mohli v klidu dívat na televizi.“

Byli v obývacím pokoji před televizí a jedli večeři, kterou měli na kolenou. Večeře byla tak zvané televizní jídlo v alobalovém tácku s oddílý na dušené maso, vařené brambory a hrášek. Paní Kazisvětová seděla a žvýkala jídlo s očima přilepenýma na obrazovku, kde dávali nějaký americký doják na pokračování. Byla velká, vlasy obarvené na platinovou blond a u kořínek vlasů bylo vidět šedohnědou barvu. Byla silně namalovaná a měla jed-

nu z těch nešťastně překypujících postav, na kterých se zdá, že je maso kolem dokola celého těla obvázané, aby neodpadlo.

„Mami, vadilo by ti, kdybych si snědla večeři v jídelně, abych si mohla číst knížku?“ zeptala se Matyláda.

Otec rázně vzhlédl. „Mně by to vadilo!“ vyštěkl. „Večeře je rodinná sešlost a nikdo nebude odcházet od stolu, dokud se nedojí!“

„Ale my nejsme u stolu,“ namítla Matyláda. „Nikdy nebyváme. Vždycky máme jídlo na kolenou a díváme se na telku.“

„Co je špatnýho na sledování televize, smím se zeptat?“ řekl otec. Jeho hlas se najednou ztišil a ohlašoval nebezpečí.

Matyláda si nebyla odpovědí jistá, tak zůstala

ztična. Cítila, jak v ní vře zlost. Věděla, že není správné své rodiče tak nenávidět, ale potlačit to bylo moc těžké. Všechna ta četba jí ukázala život, který oni nikdy nepoznali. Kdyby jenom přečetli něco z Dickense nebo Kiplinga, brzy by objevili, že v životě existuje něco víc než podvádění lidí a zírání na televizi.

Další věc. Nesnášela, když jí pořád říkali, že je nevzdělaná a hloupá, když dobře věděla, že není. Hněv uvnitř vřel a vřel, a když tu noc ležela v posteli, udělala rozhodnutí. Rozhodla se, že pokaždé, když k ní otec nebo matka budou hnusit, tak či onak si to vynahradí. Jedno nebo dvě malá vítězství jí pomohou tolerovat jejich blbosti a zabránit, aby se nezbláznila. Musíte si uvědomit, že jí bylo sotva pět let a že pro někoho tak malého není snadné porazit všemocného dospělého. Přesto byla odhodlaná se do toho pustit. Otec potom, co se odehrálo ten večer před telkou, byl první na řadě.

